

en lignende Foranstaltning for Kjøbstædernes Vedkommende, men den er, saavidt jeg kan see, hensigtsmæssig og rigtig for Landets Vedkommende. Om Godtgjørelsen ikke kommer umiddelbart til at tilflyde Communen som saadan, saa tilflyder den i alt Fald Communens Behoere gennem de formindste Bidrag til Amtsrepartitionsfonden. — Foruden ved den i § 2 omhandlede Godtgjørelse har man navnlig opholdt sig ved § 6; det ærede Medlem, som sidst havde Ordet (David), udtalte sig saaledes paa ingen Maade fordeeltigt om den. Han spurgte, hvorfor Hartkornets Brugsværdi i den just var sat til 25 Tdr. Bygs Værdi. Ja, det er et Spørgsmaal, som jeg desværre netop kunde henvende til det ærede Medlem selv. Dette Tal har maattet sættes efter et Skøn, fordi det ikke gennem statistiske Meddelelser har været muligt at faae saadanne Oplysninger, som kunde vejlede i denne Henseende (David: Hvorfor da ikke til 26 eller 24?) Fordi et Tal skulde vælges, og fordi Tallet 25 efter samtlige foreliggende Omstændigheder maatte antages at være det, som nærmest vilde svare til den Gjennemsnitsværdi, der maatte komme ud for Ainterne. Jeg indrømmer naturligviis, at der er noget Vilkaarligt i denne Ansættelse, men jeg maa paa den anden Side benægte, at den ved Anvendelsen skulde kunne ventes at ville vise sig saa overmaade urigtig, som det ærede Medlem syntes at antyde. Det Hensyn, der har bevæget til at fastsætte et saadant Minimum for Brugsværdien af Hartkornet, er et dobbelt, nemlig deels, at det i og for sig er vanskeligt at udfinde Værdien af Agerbrug — det er ikke nær saa let, som det ærede Medlem maaskee forudsætter, at faae opgjort, hvad Indtægten af et Agerbrug er, idetmod ville de Allerfleste, og det selv Folk, som have Evne til at udføre den Slags Ting, sløde paa Vanskeligheder, naar de skulle til at opgjøre en nogenlunde fyldestgjørende Beregning over et Agerbrugs Indtægter og Udgifter — deels at det navnlig i Betragtning af de Kræfter, man havde til sin Disposition, maatte anses for vigtigt at give nogenledes bestemte Regler for Beregningen af et Agerbrugs Indtægter. Det Sidste har navnlig været det væsentligste Hensyn, der har bragt Reglen i § 6 ind i Lov-

udkastet. At 25 Tønder Byg som Gjennemsnit skulde være for høit, er jeg tilbøielig til at benægte; jeg holder mig overbevist om, at dette Beløb som Gjennemsnit — thi det er jo ikke nogen fast Størrelse, her er Tale om, men et Gjennemsnitsbeløb, som Amtsrådene kunne fordele paa de enkelte Communer — i sin Anvendelse vil vise sig at være nogenledes passende for de forskellige Dele af Landet, naar det bliver lagt til Grund med den Forstand, som man er berettiget til at forudsætte hos Amtsrådene, og med det Kjendskab, som man ligeledes er berettiget til at vente af dem. — Der er endnu gjort nogle enkelte andre Bemærkninger ved forskellige Bestemmelser i Lovudkastet, som jeg skal tillade mig at opholde mig et Øieblik ved. Der er saaledes af et æret Medlem her i Nærheden (Wichfeld) spurgt, om § 4, naar den nævner Handel, deri ogsaa indbefatter Handler om enkelte Dele s. Gr. af et Fideicommiss. Jeg kan der til svare, at efter hele det Sammenhæng, hvori Udtrykket „Handel“ er brugt i § 4, kan Saadant aabenbart ikke være Meningen, thi der er i § 4 kun Tale om den Næringsvei, som man kalder for Handel; Spørgsmaalet, om Reglen i § 4 vil blive anvendelig paa en enkelt Handel om en Deel af et Fideicommiss, maa saaledes afhænge af det Resultat, Handelen har givet. Er det kun en Formuesomsætning, om jeg saa maa sige, der har fundet Sted, kan den naturligviis ikke blive at regne med til Indtægt; er det derimod en virkelig Indtægt, som er kommen tilveie ved Handelen, bliver den at beregne paa samme Maade som alle andre Indtægter. Det samme ærede Medlem har dernæst spurgt om, for hvilken Tid Beregningen i § 6 for Agerbruget skulde foretages. Jeg svarer dertil: Dette Spørgsmaal ligger slet ikke for; det turde maaskee just være et af de Fortrin, som findes ved § 6, at den i det Hele snarere er beregnet paa et Gjennemsnitsbeløb end paa fastsættelse af et aldeles bestemt Udbytte for et enkelt Aar. Jeg seer ikke, hvorledes det skulde være muligt at faae en Lidsberegning lagt ind i Paragraphen, og jeg troer, at det er nyttigt og gavnligt, at den ikke kan faaes ind deri. — Hermed skal jeg standse, idet jeg maa